

- Za stvaranje jedinstvenog javnog bankarskog i financijskog sistema, pod javnom i narodnom kontrolom!
- Bez diskriminacije imigranata i izbjeglica: legalizirati ih!
- Ne potrošnji u vojne svrhe: Za povlačenje zapadnih trupa iz Iraka i Afganistana, drastično smanjenje vojnih budžeta i raspuštanje NATO pakta!

7. Odlučili smo organizirati aktivnosti europske solidarnosti protiv rezova u javnom sektoru i kapitalističkih napada. Pobjeda grčkih radnica i radnika ojačati će otpor rezovima u drugim zemljama.

POTPISNICI:

Greece : Aristeri Anasynthesi, Aristeri Antikapitalistiki Syspirosi, Organosi Kommuniston Diethniston Elladas-Spartakos, Sosialistiko Ergatiko Komma, Synaspismos Rizospastikis Aristeras (Syriza) ;

Portugal : Bloco de Esquerda ;

Austria : Linkswende ;

Belgium : Ligue Communiste Révolutionnaire - Socialistische arbeiderspartij ;

Britain : Socialist Resistance, Socialist Workers Party ;

Croatia : Radnička borba ;

Czech Republic : Socialistická Solidarita ;

Cyprus : Ergatiki Dimokratia, Yeni Kibris Partisi ;

Denmark : Socialistisk Arbejderparti ;

Euskadi : Gogoa ;

France : Nouveau Parti Anticapitaliste ;

Germany : Internationale Sozialistische Linke, Marx21, Revolutionär Sozialistischen Bund ;

Italy : Sinistra Critica ;

Ireland : People Before Profit Alliance, Socialist Workers Party, Socialist Democracy ;

Netherlands : Internationale Socialisten, Grenzeloos ;

Poland : Polska Partia Pracy, Pracownicza Demokracja ;

Russia : Vpered ;

Scotland : Scottish Socialist Party ;

Serbia : marks21 ;

Spanish State : En lucha/En lluita, Izquierda Anticapitalista, Partido Obrero Revolucionario ;

Sweden : Socialistiska Partiet, Internationella Socialister ;

Switzerland : Gauche anticapitaliste, Mouvement pour le socialisme /Bewegung für Sozialismus, solidaritéS ;

Turkey : Devrimci Sosyalist İşçi Partisi, Özgürlük ve Dayanışma Partisi.

Nove brojeve našeg časopisa možete naručiti na kućnu adresu kontaktirajući nas ili ih preuzeti u antikvarijatu *Daj koliko daš*, Pavla Hatza 7 u Zagrebu



Časopis Radnička borba je službeno glasilo organizacije Radnička borba

IMPRESSUM

Uredništvo:
Dimitrije Birač
Mirna Meštrović
Petar Pavlović

Kontakt:

e-mail: radnicka_borba@yahoo.com

web: www.radnickaborba.org

tel: 095/826 6179

Ukoliko imate primjedbu, komentar, prijedlog, vijest ili tekst s tematikom vezanom uz radnički i studentski život, kontaktirajte

Časopis za socijalna pitanja i društvenu kritiku

Radnička borba

6. broj 0.5 kn

www.radnickaborba.org



Riječ uredništva

2

Nedopustivi
ustupak—povratak u
GSV

4

Iz svijeta: Izrael i
Palestina

6

Vladin program
gospodarskog
Oporavka

14

Priopćenje
povodom krize

22

ZAJEDNO
PROTIV
POSKUPLJENJA,
OTKAZA,
ZAKONA O
RADU,
SMANJENJA PRIHODA!

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org

ZAJEDNO PROTIV poskupljenja, Zakona o radu...

Vladin odgovor na neprestano aktualno pitanje „kako izaći iz recesije?“ jednostavno glasi: udariti na prava i materijalni standard radnika, smanjiti izdvajanja za nezaposlene i ostale skupine najugroženijih, te pojačati utjecaj i ukloniti sve prepreke kapitalu, koji živi od izrabljivanja radnika. Nigdje se identičnost i savezništvo politike HDZ-a i tzv. „oporbe“ (SDP-ove ili bilo koje druge) ne vidi toliko jasno kao u ovom pitanju. Lažna kritika oporbe svodi se na isprazna sitničarenja i prigovarivanja, ne dotičući ni najmanje pravu suštinu pitanja. Temeljni problem predstavlja proturadnički politički i ekonomski sustav koji stvara nezadovoljavajuće radne uvjete, siromaštvo, nezaposlenost, propadanje industrije, nekvalitetno javno zdravstvo i školstvo koji se

postepeno privatiziraju. Riječ je o sustavu koji je krojen za uski sloj političara i bogatih vlasnika kapitala, a ne za većinu naroda. Naravno da se o tome šuti – vladajuće stranke ne mogu izdati interese i iznevjeriti očekivanja onih koji financiraju njihove kampanje i čvrsto drže poluge čitave ekonomije u svojim rukama.

Takva politika, koja prilikom pojavljivanja svakog novog problema automatski

pribjegava rezovima, neće biti okončana sve dok se protiv nje ne organizira snažni, povezani i dobro organizirani radnički otpor. To mora biti naš osnovni zadatak u narednom periodu. Njegova velika težina proizlazi iz činjenice nepostojanja



ZAJEDNO PROTIV ...otkaza, smanjenja prihoda!

hrvatske tradicije otpora, radničkog pokreta, generalnih štrajkova i drugih oblika borbe na ulicama i radnim mjestima. Prisiljeni smo da učimo i to direktno i u samoj borbi, uključujući i učenje na vlastitim greškama. Istovremeno, u sindikalnim i radničkim, kao i studentskim pokretima sa dugom tradicijom – kao što je npr. slučaj u Grčkoj, Francuskoj i Italiji – imamo najbolji izvor pouka i iskustva. Također, internacionalna solidarnost i suradnja od izuzetne je važnosti ne samo za izgradnju otpora u našoj zemlji, već i u kontekstu zajedničke borbe protiv napada kapitala koji se

«Takva politika, koja prilikom pojavljivanja svakog novog problema automatski pribjegava rezovima, neće biti okončana sve dok se protiv nje ne organizira snažni, povezani i dobro organizirani radnički otpor. ...»

odvija u čitavoj Europi. U međuvremenu, očekuju nas novi napadi. Vlada kao i do sada umjesto na najbogatije (na koje ne može jer se sa njima nalazi u simbiozi) udara na najugroženije – od početka sljedeće godine očekuje nas smanjenje naknade za nezaposlene na 35 posto osnovice plaće za 90 dana na burzi, praćeno i smanjenjem broja onih koji primaju ovu naknadu.

Također, već je najavljen rast cijena hrane, energenta i komunalija na jesen. U isto vrijeme Vlada ne odustaje od svojeg otvoreno proturadničkog prijedloga Zakona o radu, te prijeti smanjivanjem plaće javnim i državnim službenicima za 10%. Udarci Vlade s jedne, a kapitala s druge strane, na radnike, studente, nezaposlene i umirovljenike skladno se nadopunjuju. U proteklom smo periodu ostvarili i neke za naše prilike značajne pobjede. Moramo učiti iz dragocjenog iskustva kojeg smo stekli, no istovremeno ne smijemo dozvoliti da nas djelomični uspjesi uspavaju. Uspješno sindikalno prikupljanje potpisa za raspisivanje referenduma protiv novog Zakona o radu predstavlja značajnu pobjedu. Sindikati su time pokazali veliku snagu i važnost koju

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org

Priopćenje povodom europske krize



potrošnje. Ove mjere su pokušaj cijele klase da cijenu krize prebaci sa onih koji su je izazvali – prije svega banaka – na radnice i radnike, i to ne samo one zaposlene u javnom sektoru, već i sve one koji se koriste uslugama koje taj sektor pruža. Zahtijevanje strogosti i „reformi“ javnog sektora najjasniji su znak da neoliberalizam, usprkos tome što ga je kriza na intelektualnom nivou diskreditirala, nastavlja dominirati u oblikovanju politike.

3. Grčka je trenutno u središtu svih zbivanja. Ona je jedna od nekoliko europskih ekonomija koje su naročito ranjive, dijelom zbog dugova koji su se tokom ekonomskog booma nagomilavali, dijelom zbog toga što im je teško nadmetati se s Njemačkom, gigantom eurozone. Pod pritiskom financijskih tržišta, Europske komisije i njemačke vlade, vlada Georgea Papandreua je pogazila predizborna obećanja i najavila rezove u visini od četiri posto nacionalnog dohotka.

4. Na svu sreću, Grčka ima veličanstvenu povijest socijalnog otpora, koja se proteže sve do 70-tih godina. Nadovezujući se na pobunu omladine iz decembra 2008, grčki radnički pokret je na vladine pakete mjera odgovorio valom štrajkova i demonstracija. Također, pozdravljamo i primjer referenduma provedenog na Islandu, gdje je narod odbio vraćanje dugova koje su im nametnule banke.

5. Grčkim radnicima i radnicima je potrebna solidarnost socijalista, sindikalaca i antikapitalista iz cijelog sveta. Grčka je samo prva europska zemlja koja se našla na meti financijskih tržišta, ali ona u vidu imaju i mnoge druge – na prvom mjestu Španjolsku i Portugal.

6. Potreban nam je program mjera koje mogu podići ekonomiju iz krize, ali na takvim osnovama koje će za prioritet imati ljudske potrebe umjesto profita i stavljanje tržišta pod demokratsku kontrolu. Moramo se zalagati za antikapitalistički odgovor: Naš život, naše zdravlje, naša radna mjesta – ispred profita.

- Zaustaviti ili preokrenuti sva smanjenja domaće javne potrošnje: stop mirovinskoj „reformi“, zdravstvo i obrazovanje nisu na prodaju;
- Zagarantirati pravo na rad i program javnih investicija u zelene poslove – javni prijevoz, industrije obnovljivih izvora energije i adaptacija privatnih i javnih zgrada radi smanjenja emisije ugljikovog dioksida;

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org**Program gospodarskog oporavka, nastavak sa 14-21 stranice**

lika zaduženost, sve je to utjecalo i stvorilo uvjete da danas postoji ovakav sustav mirovinskog osiguranja. Ipak ovaj problem može se riješiti radikalnim potezima u proizvodnji i pitanjima vezanim uz zaposlenost. Ovo je jedan od onih problema koji se ne može rješavati direktno, već posredno. Naime, ne može se podizati dobna granica kad postoji 600 000 do 700 000 ljudi sposobnih za rad, a mlađih od 60 godina! No puno je lakše ljude uvjeravati kako više nema mjesta za socijalnu državu, kako su došla i ta vremena u kojima se mora produžiti radni vijek, jer i čovjek dulje živi, nego razvijati industriju i zaposlenost.

Zaključak

Sve u svemu, ovaj je program dokaz namjera ove Vlade i njenih savjetnika u kome smjeru i za koga vode ekonomsku politiku ove zemlje. Najveći dobitnici su vjerovnici kako strani tako i domaći (iako su u najvećem dijelu i to strani) kojima je bitno da vlada uredno vraća svoje dugove, te da su cijene stabilne kako im ne bi ugrozile taj vjerovničko-dužnički odnos. Vlada uredno može vraćati dugove prodajom imovine, novim zaduživanjem ili iz svoje blagajne. Za nove kredite javne financije trebaju biti konsolidirane. Sve navedeno može se naći u ovom programu, stoga se lako može uočiti koja je mu je svrha. Štoviše MMF je pohvalio vladin trud i njezin program

ocijenivši kako će vratiti povjerenje tržišta. Ovo ništa drugo ne znači nego da je novac pozajmljen Hrvatskoj siguran i da neće biti problema u vraćanju dugova, ma koliko to štetilo narodu. Hrvatski dug će otplaćivati unuci (ako pesimistično pretpostavimo da će kapitalistička država potrajati) i to radnici, a ne birokrati, no navedeno ne sprječava Vladu da jednu od točaka programa imenuje kao Odgovornost prema budućim naraštajima.

**PRIOPĆENJE POVODOM EUROPSKE KRIZE**

40 europskih antikapitalističkih organizacija, među kojima se nalazi i Radnička borba zajednički je potpisalo rezoluciju solidarnosti s borbom grčke radničke klase i studentske populacije koju ovom prilikom donosimo.

1. Svjetska ekonomska kriza se nastavlja. Ogromne sume novca uložene su u financijske sisteme – 14 bilijuna dolara na spašavanje banaka i kompanija u SAD – u, Britaniji i u eurozoni, a 1.4 bilijuna na nove bankarske pozajmice u Kini – sve to u pokušaju stabilizacije svjetske ekonomije. Ipak, ostaje otvoreno pitanje da li će ovi napori biti dovoljni da dovedu do održivog oporavka ekonomije. Rast razvijenih ekonomija je i dalje spor, a nezaposlenost i dalje raste. Strahuje se da se stvara novi financijski balon čiji je centar ovog puta Kina. Razvučeni karakter ove krize – najveće nakon Velike depresije – odražava svoje korijene u samoj prirodi kapitalizma kao sistema.
2. Nakon velikog vala otpuštanja u Europi se kriza sada usredotočila na javni sektor i sustav socijalne sigurnosti. Upravo ona financijska tržišta koja su se spasila od sigurne propasti zahvaljujući državnoj pomoći sada skaču na noge protiv porasta zaduženosti vlada, do koje je došlo upravo kako bi se ta tržišta spasila; zahtijevajući rezove javne

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org**Prema čvrstom radničko—studentskom savezu!**

imaju, te koja se obavezno mora upotrijebiti u borbi za radnička prava; ne samo u pravnoj zaštiti individualnih članova ili radnika pojedinih poduzeća, već čitave radničke klase kao cjeline. Time je pružen još jedan dokaz u nizu za našu stalnu isticanu tvrdnju o prvorazrednoj ulozi sindikata u organiziranju socijalnog pokreta. Sada kada se referendum mora održati jedna je od naših zadaća da učinimo sve što je potrebno kako bi na njemu pobijedio interes radnog stanovništva. No, Zakon o radu je samo jedan u nizu problema koji imaju općeniti karakter i čije rješavanje zahtjeva radikalnu promjenu društva u kojemu živimo. Ako i pobijedimo na referendumu dobit ćemo samo jednu bitku. Štoviše, sam referendum ne može

ostvariti ono što može živi pokret na ulicama, fakultetima i radnim mjestima, niti ga može zamijeniti. Generalni štrajk, koji mora iskazati ogorčenje postojećim stanjem stvari kao i spremnost da se ono promjeni, nema alternative. Organiziranje snažnog generalnog štrajka, predstavljat će prvi ozbiljan korak u zauzdanju diktature kapitala.

Ne smijemo zaboraviti niti velike probleme o kojima smo već mnogo puta govorili. Pod time podrazumijevamo i problem privatiziranja školstva i stvaranja školstva namijenjenog samo za bogate, kao i potrebu borbe za u potpunosti javno financirano i kvalitetno školstvo. Također, moramo se oduprijeti zločinačkim pokušajima vladajućih i imperijalističke EU da najprije u

potpunosti privatiziraju, a zatim unište brodogradnju, te na tisuće ljudi bace na ulicu. Brodogradnju koja je jedna od temeljnih strateških grana treba spasiti radničkom kontrolom, izbacivanjem i strogim kažnjavanjem kriminalaca, karijerista, te birokrata i svih onih koji spletkama i malverzacijama upropaštavaju brodogradilišta, kao i snažnim poticajima usmjerenim prema modernizaciji, planskoj regulaciji i razvoju povezanih grana, te posebno proizvodnih grana o kojima je brodogradnja ovisna.

Započinjući novi broj časopisa Radnička borba, časopisa čiji je cilj doprinos socijalnoj i političkoj borbi za prava svih obespravljenih, kako društvenih skupina tako i naroda, naša je pažnja i bezuvjetna potpora usmjerena prema radnicima TLOS – a

Radnici—studenti, vrijeme je za OTPOR!

“Generalni štrajk, koji mora iskazati ogorčenje postojećim stanjem stvari kao i spremnost da se ono promjeni, nema alternative. Organiziranje snažnog generalnog štrajka, predstavljat će prvi ozbiljan korak u zauzdanju diktature kapitala. ..”

koji se nalaze u štrajku zbog neisplate plaća i kojima se dodatno prijeti otkazima, radnicama i sindikalisticama MTČ-a kojima je uručen otkaz zbog prikupljanja potpisa za raspisivanje stečaja, radnicama poduzeća Kamensko koje zbog situacije u firmi zahtijevaju stečaj, kao i svima onima koji mjesecima rade bez plaće ili čija je plaća nedovoljna da podmiri svoje životne potrebe...

Uredništvo

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org

Nedopustivi ustupak: Povratak u Gospodarsko – socijalno vijeće

U nekoliko smo navrata ukazivali na očit karakter GSV-a: on je materijalno utjelovljenje kapitalističkog mita o socijalnom partnerstvu prema kojemu su kapitalisti, državna vlast na koju se oni oslanjaju i koju pomažu, te radničke organizacije sindikati - naprosto partneri u uređivanju ekonomskih odnosa; partneri koji vođeni općim interesima u dogovoru uređuju sva sporna pitanja. Svakome je radniku, a posebno nezaposlenim radnicima i radnicima privatnog sektora, jasno da ova koncepcija predstavlja prilično neuvjerljiv mit. ...

Kapitalisti imaju bogatstvo, mogućnost da radnike koji se boje ostajanja bez posla gotovo neograničeno izrabljuju i prisiljavaju na rad u neljudskim uvjetima, radijske i televizijske postaje, tjedne i dnevne novine, utjecaje u političkim krugovima, cijele političke stranke, pa i sudstvo i državne institucije pod svojom izravnom ili neizravnom kontrolom. Između onoga tko ima sve i onoga tko nema gotovo ništa ne može postojati partnerski odnos, već odnos upravljanja i služenja – odnos između gospodara i slugu. On se, u više ili manje prikrivenom obliku, mora pojaviti i u odnosima predstavnika kapitala i sindikata. Očito je da stoga ni GSV ne može biti više od

neukusne farse – on predstavlja jedva nešto više od cirkusa u kojemu kapitalisti i Vlada pristaju na igranje točke „dijaloga“ sa šačicom izabranih, često i samoizabranih i nametnutih, sindikalnih predstavnika. Time se nastoji umiriti sindikalno članstvo kao i radnike, pokazujući kako socijalno partnerstvo ipak postoji u i kako vlast i kapitalisti nisu naši neprijatelji, već suradnici u građenju sretne zajedničke budućnosti. Njegova zadaća je prvenstveno otupljivanje radničkog otpora. Naravno, „dijalog između socijalnih partnera“ nikada ne smije dovesti u pitanje pozicije kapitala i HDZ – ove državne vlasti, ili postojeću proturadničku i protusocijalnu ekonomsku

politiku. Kada bi GSV i funkcionirao savršeno i kada bi odnosi u njemu bili „korektni“, on bi tada predstavljao samo bezvrijedni estetski dodatak na od njega sasvim drugačiju svakidašnjicu u kojoj nesmetano caruje kapital. Međutim, od samoga početka se pokazalo da GSV nije samo farsa, već ujedno loša i krajnje neuvjerljiva farsa. Sindikalna strana je konstantno bivala marginalizirana, zapostavljena, diskreditirana i preglasavana zajedničkim naporima Vlade i kapitalista. Sindikalno sudjelovanje u ovome vijeću je bila očigledna pogreška koja je omogućavala stvaranje privida o legitimitetu ovoga tijela, te u očima mnogih zbog kolebljivog i popu-stljivog držanja sindikalnih rukovo-

“Sindikalno sudjelovanje u ovome vijeću je bila očigledna pogreška koja je omogućavala stvaranje privida o legitimitetu ovoga tijela, te u očima mnogih zbog kolebljivog i popu-stljivog držanja sindikalnih rukovodioca diskreditirala sindikate. Sindikalno rukovodstvo se i nakon izlaska iz GSV držalo veoma kolebljivo...No, generalni štrajk je jedini adekvatan i realan odgovor na postojeću situaciju, te je stoga njegovo organiziranje apsolutni imperativ – zbog čega je držanje sindikalnih rukovodioca apsolutno nedopustivo...”



Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org

Program gospodarskog oporavka

zapravo onemogućava njihovo zdravo poslovanje, a ne odlučiti *de facto* rasprodati i uništiti poduzeća, a sa njime i stotine radnih mjesta i ljudskih života.

Drugo područje djelovanja ovog plana je potpora oporavku i rastu kroz doprinos države oživljavanju gospodarstva, promociji hrv. gospodarstva, reformi pravosuđa i dinamiziranju tržišta rada. Predviđene aktivnosti vezane uz državnu potporu gospodarskom oporavku su: preporuka HUP-u da redovno objavljuje popis poduzetnika sa najvećim dospelim dugovima (što se do danas nije ostvarilo), promptno smanjenje opće nelikvidnosti od strane Vlade, što je većim dijelom učinjeno do danas (ali tu su u pitanju

državne firme poput HEP-a), manje financiranje projekata EU od strane vlade, a više od privatnika; reforma sustava gospodarskih komora u cilju efikasnosti i kvalitete.... Dakle, putem ovih aktivnosti Vlada (a posebno njezini savjetnici poput Škegre) je pokazala kakvu je ulogu namijenila državi. Promocija gospodarstva se svodi na privlačenje, bolje rečeno ulizivanje, stranom kapitalu koji bi trebao plemenito spasiti ovu zemlju od propasti. Prema istoj logici treba ukinuti većinu prepreka zbog kojih strani kapital ne uloži željenom brzinom u zemlju, te ujedno raditi i na promociji domaćih proizvoda (koji to zapravo nisu). Pomoć izvoznici-ostaje samo formalna: jačanje HBOR-

i gospodarske diplomacije.

Kod posljednjeg područja plana, dinamiziranja tržišta rada, predviđene aktivnosti su sljedeće: vremensko ograničavanje primanja pune naknade kako bi se nezaposleni motivirali na aktivno traženje posla, stavljanje težišta politike na tržištu rada na usavršavanje i prekvalifikaciju radnika. Jedna od aktivnosti, koja je naravno navedena, a koju je Vlada htjela provesti je i ukidanje kolektivnih ugovora, odnosno promjene ZOR-a. Vlada kaže kako su kolektivni ugovori sklapani u nekim drugim vremenima kad je rast bio 4-5% BDP-a i da sada u trenucima krize svi moraju biti spremni na žrtvu. Osim očitog podilaženja kapitalu, vlada je

zaboravila da je u istom programu bogatiji sloj rasteretila za 5 postotnih bodova stope poreza na dohodak.

Posljednja točka posljednjeg područja djelovanja je sustav socijalnog osiguranja, a predviđene aktivnosti su: revizija sustava mirovina stečenih pod posebnim uvjetima i njihovo smanjivanje, nastavak zdravstvene reforme racionalizacijom poslovanja, sužavanje obuhvata korisnika dopunskog zdravstvenog osiguranja za koje dopunsko osiguranje plaća država, priprema za uvođenje promjena u sustav mirovinskog osiguranja, u što spada postupno usklađivanje zakonske dobi za odlazak u prijevremenu i redovnu

Najčešća litanija Vlade i kapitalu sklonih medija je opravdavanje nužnosti privatizacije lošim poslovanjem. Ponovno se radi o krajnje nakaradnoj logici – ako državna poduzeća ne posluju na zadovoljavajući način treba prije svega temeljito revidirati način njihovog rada, napasti politiku Vlade u skladu s kojom se upravlja tim poduzećima, kao uopće i čitavu vladajuću ekonomsku politiku koja zapravo onemogućava njihovo zdravo poslovanje, a ne odlučiti *de facto* rasprodati i uništiti poduzeća, a sa njime i stotine radnih mjesta i ljudskih života.

mirovinu, penaliziranje odlaska u prijevremenu mirovinu... Današnji neodrživi mirovinski sustav je takav upravo radi ekonomske politike devedesetih godina stranke koja vodi glavnu riječ i u današnjoj vladi –

HDZ -a. Pljačkanje radnika i izbacivanje s posla, prijevremeno umirovljenje tada, zatim prevelik broj branitelja koji je upravo najbrže rastao kad je današnja premijerka bila ministrica, niska proizvodnja, preve-

Program gospodarskog oporavka, nastavak sa 14-19 stranice

Državna imovina i dionice, državni doprinos rastu gospodarstva

To nas dovodi do povezanog pitanja. Vlada je odlučila od sada racionalno upravljati imovinom, kao i privatizirati većinu udjela. Potreban joj je novac za proračun i za dospjela dugovanja. Država ima udjele u 744 trgovačka društva, a u 484 njih Vlada može upravljati. Nominalna vrijednost njihovih dionica kojima država može raspolagati iznosi oko 11 milijardi kuna. U većem dijelu tih tvrtki država ima samo manjinski vlasnički udio, dok je u 59 njih gdje je većinski vlasnik, njihova vrijednost oko 7,2 milijardi. Naravno, zbog lošeg stanja u kojem se nalaze mnoge od tih tvrtki država neće dobiti toliko. Međutim

kod procesa privatizacije vlada će izostaviti socijalnu klauzulu kojom se radnicima jamči zadržavanje posla najčešće godinu ili dvije nakon prodaje. Vlada time želi izaći u susret kapitalu i to nije novost. Ubrzo nakon toga mogu se očekivati nova otpuštanja i to 50 000 i više radnika, te će onda biti zanimljivo vidjeti koji plan ima Vlada.

Razorni učinci dosadašnjih privatizacija su toliko očiti da ih je veoma teško prikriti – masovna otpuštanja radnika, propadanja čitavih industrija i potpuni gubitak kontrole nad ekonomskim procesima, budući da se

najvažnije poluge nalaze u rukama krupnog, najčešće stranog, kapitala. Treba uočiti da sve ovo ne nastaje naprosto kao posljedica „loše privatizacije“, već uslijed karakteristika svojstvenih privatizaciji kao procesu. Najčešća litanija Vlade i kapitalu sklonih medija je opravdavanje nužnosti privatizacije lošim poslovanjem. Ponovno se radi o krajnje nakaradnoj logici – ako državna poduzeća ne posluju na zadovoljavajući način treba prije svega temeljito revidirati način njihovog rada, napasti politiku Vlade u skladu s kojom se upravlja tim poduzećima, kao uopće i čitavu vladajuću ekonomsku politiku koja

Nedopustivi ustupak: povratak u GSV

dioca diskreditirala sindikate. Sindikalno rukovodstvo se i nakon izlaska iz GSV držalo veoma kolebljivo, bez spremnosti i želje za organiziranjem otpora, čas pristajući na sastanke s Jadrankom Kosor, čas ih otkazujući; prijeteći generalnim štrajkom, no ne poduzimajući nikakve ozbiljne napore usmjerene prema njegovom realiziranju i rabeći ga naprosto kao prijetnju. No, generalni štrajk je jedini adekvatan i realan odgovor na postojeću situaciju, te je stoga njegovo organiziranje apsolutni imperativ – zbog čega je držanje sindikalnih rukovodioca apsolutno nedopustivo. Vrludanje sindikalnih rukovodioca je konačno završilo povratkom u GSV, makar nije došlo

do nikakve suštinske promjene koja bi to opravdala. Zapravo, svako sindikalno sudjelovanje u sličnom tijelu bilo bi zbog ranije navedenih razloga štetno po razvoj radničkog pokreta. To posebno vrijedi za postojeću situaciju u kojoj pozivanje na recesiju služi kao opravdanje za dodatna opterećivanja i izrabljivanja radne populacije, te u kojima je potrebno ubrzano organiziranje socijalnog otpora. Činjenica kako se u radu GSV-a odustalo od glasanja o pojedinim točkama, te kako će se težiti konsenzusu, a u slučaju njegovog neostvarivanja odvojenom prikazivanju stavova svake od strana, ne pruža bilo kakav ozbiljan razlog za sindikalni povratak u sudjelovanje

u ovoj predstavi. Štoviše, takav princip rada samo ukazuje na svu besmislenost postojanja takvog tijela. U posljednjim događajima potvrdilo se ono o čemu smo mogli svjedočiti mnoštvo puta ranije: u sindikatima se formirao birokratski sloj – prvenstveno iz redova rukovodioca i plaćenog osoblja – koji se sasvim otuđio od samih radnika i njihovih potreba, povezao s krugovima vlasti i poduzetništva, te uslijed svoje materijalne zaštićenosti niti ne pokazuje ozbiljan interes za istinsko zastupanje radničkih interesa; pritom koncentrirajući pravo na donošenje odluka od važnosti za cijeli sindikat u svojim rukama (uočimo npr. da su i ovaj put odluke o izlasku i povratku u GSV donesene na veoma nedemokratski način, od strane veoma uskog sloja ljudi). Taj birokratski sloj teži zadržavanju svojih privilegija, panično se plašeci svega što može poremetiti sadašnje stanje stvari i u birokratsku monotonost unijeti izazove i opasnosti. Sindikalna birokracija stoga pod svaku cijenu nastoji izbjeći organiziranje generalnog štrajka, kao i bilo kakav ozbiljan i trajan sukob s Vladom i poslodavcima. Jedna od ozbiljnih šteta koju ona čini radničkom pokretu uključuje i kompromitiranje cijelih sindikata i narušavanje povjerenja u njih od strane običnih radnika, prvenstveno zbog oportunitizma i kompromiserstva birokracije. Međutim, bilo bi u potpunosti besmisleno okrenuti leđa masovnim radničkim organizacijama i najsnažnijem oružju koje u ovome trenutku posjedujemo za sukob s kapitalom – sindikatima. Jednako bi tako bilo besmisleno poistovjetiti čitave sindikate sa jednim njegovim dijelom – birokracijom. Prijeko potreban snažan radnički otpor neostvariv je bez sindikata, no neostvariv je i sa diktaturom birokracije u sindikatima. Borba protiv svemoći kapitala i vladavine njegove produžene ruke i pete kolone u sindikatima dio su istog zadatka.

GSV ne može biti više od neukusne farse – on predstavlja jedva nešto više od cirkusa u kojemu kapitalisti i Vlada pristaju na igranje točke „dijaloga“ sa šačicom izabranih, često i samoizabranih i nametnutih, sindikalnih predstavnika. Time se nastoji umiriti sindikalno članstvo kao i radnike, pokazujući kako socijalno partnerstvo ipak postoji u i kako vlast i kapitalisti nisu naši neprijatelji, već suradnici u građenju sretne zajedničke budućnosti.





Politika koju je od svojega osnivanja do danas vodila država Izrael bila je u osnovi agresivna i ekspanzionistička. Izraelska vladajuća klasa, koja je najveći neprijatelj ne samo arapskog stanovništva, već i židovskih radnika, svoje je ciljeve ostvarivala vojnim osvajanjima, nasilnim mijenjanjem etničke slike, te otvorenim potlačivanjem i diskriminacijom arapskog stanovništva; proljevajući krv i namjerno potičući međuetničku mržnju. Povijest izraelske države je povijest ratova i osvajanja – od sukoba iz 1948., vojnog napada na Egipat 1956, Šestodnevno rata iz 1967., ratova tokom sedamdesetih, invazije na južni

Libanon 1982., do nedavnih daljnjih osvajačkih pohoda na Libanon i krvoprolića u Gazi... Izraelska je vladajuća klasa ponekad na krajnje dvoličan način u otvorenom ili prikrivenom obliku sklona optuživati kritičare svoje osvajačke politike zbog antisemitizma. No, politička borba protiv zločinačke vladajuće klase koja gospodari državom nema nikakve veze s diskriminiranjem pojedinog naroda,

a još manje sa antisemitizmom. Štoviše, napredni židovski radnici, studenti i intelektualci upravo u izraelskom krupnom kapitalu i političarima koji mu služe vide svoje glavne neprijatelje, te se snažno zalažu za okončavanje zločinačke politike koju oni provode, kao i za samoodređenje Palestine. Za stotine tisuća poštivovnih aktivista i progresivnih radnika širom svijeta logika je jasna:

**Izrael -
agresor!
Živjela
slobodna
PALESTINA**

Program gospodarskog oporavka

Uloga države?

Vidljivo je koliki naglasak se u cijelom dokumentu stavlja na smanjivanje uloge države u ekonomskom životu. To je dogma koja se neprestano ponavlja, izriče kao bogomdana istina, te nikada ne dokazuje – ona je jedan od temelja tzv. neoliberalne doktrine. „Dokaz“ koji se sastoji u pozivanju na propadanje hrvatskih državnih poduzeća nije nikakav dokaz. On samo pokazuje u kolikoj je mjeri ekonomska politika HDZ-a, kao i ranije SDP-a, bila zločinačka, krajnje destruktivna i nesposobna da omogući njihovo održavanje. Međutim, u trenutnom razdoblju krize veliki broj najrazvijenijih država – uključujući i famozne SAD (ovog najvećeg zagovornika „slobode tržišta“ neoliberalna retorika ne prijeći da se prilikom približavanja prijetnje najezde kineskih proizvoda služi zaštitnim carinama) – je pribjegao očiglednim mjerama državne intervencije – saniranju poduzeća, davanju poticaja, nacionalizaciji nekih banaka itd. Gospodarstva „koja su nam uzor“ u proteklom razdoblju su postupala sasvim suprotno u odnosu na ono što nam se predstavlja kao nužno „mijenjanje naših navika“ u cilju gospodarskog oporavka“ i sasvim suprotno od Vladinog slogana: „poslovanje gospodarskih subjekata koje nije ekonomski održivo, država svojim mjerama ne može učiniti takvim“. Naravno, cijela priča ima i



zanimljiv zaključak. Tko zahtjeva smanjenje utjecaja države? MMF – organizacija koju kontroliraju imperijalističke velesile kojima je dozvoljeno da kod kuće rade ono što svojim kolonijama zabranjuju. Da li je uopće potreban poseban komentar na ovaj očit primjer loše prikrivene hipokrizije svjetskih vladara s jedne strane, te do potpune tuposti ustrajne podločnosti njihovih slugu na čelu sa HDZ-om i SDP – om s druge strane. Sigurno je, a to djelomično pokazuju i spomenuti inozemni primjeri mjera poduzetih čak i od strane kapitalističkih saveznika kojima je posve strana briga za radničke interese, da prvi koraci prema

uspostavi stabilnog gospodarstva vode u smjeru nacionalizacije banaka i temeljnih gospodarskih grana, odnosno smanjivanja tzv. „slobode“ tržišta (dakle, povećavanja slobode radnika), te povećavanja uloge planiranja i svjesne regulacije. Taj je projekt u svom pravom smislu neostvariv bez uvođenja radničke kontrole u poduzećima, smjenjivanja postojećih vlastodržaca, te formiranja istinski radničke vlasti.

Nastavak na idućoj stranici...

Program gospodarskog oporavka, nastavak sa 14-17 stranice

Na čemu zasnivati gospodarski razvoj?

Treba nešto reći i u vezi temelja gospodarskog razvoja i prilika koje se za njega pružaju. Ako su temelj hrvatskog razvoja kulturna baština, klima i vođeni resursi, onda se ovoj zemlji i ljudima u njoj loše piše. Nigdje govora o proizvodnji, koja stvara novu vrijednost i koja još nije dostigla razinu iz 1990. godine! Nema niti spomena na izvoz koji realizira nove vrijednosti stvorene u proizvodnji! Hrvatska bi očito trebala biti zemlja koja živi od prihoda koji donose turisti, s kojim će plaćati uvoz hrane, dok će se sav narod preseliti u unutrašnjost kako bi se turistima oslobodila obala. U programu nam se objašnjava kako su članstvo u EU i NATO-u prednosti koje se pružaju našem gospodarstvu u budućnosti. U čemu se sastoje

te famozne prednosti? U tome što će mladi ljudi ratovati za interese krupnog kapitala i imperijalističkih sila – SAD-a, Velike Britanije, Francuske; te što će to topovsko meso krupni kapital koristiti besplatno pošto te vojnike plaćaju porezni obveznici zemalja iz kojih dolaze? „Zauzvrat će“ NATO na obali i u unutrašnjosti postaviti nekoliko baza, obavljati vojne vježbe i testirati svoj arsenal, te ako bude bilo sreće kupiti nešto oružja od HS Produkta.

Što se tiče pristupanja Europskoj uniji, odnosno tvorbi koju karakterizira potpuna politička i ekonomska dominacija

nekoliko najvećih europskih sila, imamo sve razloge za vjerovati da će Hrvatska još više potonuti nakon njega. Najsnažniji poticaj za takva razmišljanja pružaju nam iskustva zemalja Istočne Europe koje su postale članice, kao i iskustvo Grčke, koja se prilikom pristupanja nalazila u puno boljoj situaciji nego Hrvatska danas.



Izrael i Palestina, ...nastavak na 8. stranici

Istraživačko vijeće za humanističke znanosti u Južnoj Africi (Human sciences Research Council of South Africa – HSRC) je u svibnju 2009. objavilo studiju **Occupation, Colonialism, Apartheid? A re-assessment of Israel's practices in the occupied Palestinian territories under international law** u kojoj stoji da Izrael na okupiranim palestinskim područjima provodi kolonijalizam i aparthejd. Studiju je na traženje HSRC-a izradio međunarodni tim znanstvenika i odvjetnika iz Južne Afrike, Ujedinjenog kraljevstva, Izraela, te Zapadne obale. Ovaj je projekt potaknuo ugledni južnoafrički pravnik John Dugard, u svojstvu Posebnog izjavitelja Vijeća za ljudska prava Ujedinjenih naroda, kad je upozorio da su Izraelski postupci poprimili karakteristike kolonijalizma i apartheida.

ispunjena, jer ne postoji nakana da se izraelskom politikom i postupcima na okupiranim palestinskim područjima prouzroči fizičko uništenje palestinskog naroda. Politika kolektivnog kažnjavanja koja podrazumijeva ozbiljne posljedice po život i zdravlje, poput zatvaranja prijelaza i putova koja su nametnuta Pojasu Gaze, a koja ograničavaju ili ukidaju mogućnost pristupa osnovnoj liječničkoj i zdravstvenoj skrbi, gorivu, odgovarajućoj prehrani, te izraelski vojni napadi koji rezultiraju visokim brojem civilnih žrtava, predstavljaju ozbiljna kršenja međunarodnog humanitarnog prava i ljudskih prava, ali ne prelaze prag potreban prema ovoj odredbi u odnosu na cijela okupirana palestinska područja.

-- Odredba iz Članka 2 (c) koja se odnosi na mjere čiji je cilj sprječavanje da neka rasna skupina sudjeluje u političkom, društvenom, ekonomskom i kulturnom životu zemlje i sprječavanje punog razvoja skupine kroz uskraćivanje temeljnih ljudskih prava i sloboda ispunjena je u nekoliko točaka: ...

Informacije koje slijede u tekstu tek su malen dio spomenute studije...

Razmotrivši izraelske postupke u svjetlu Članka 2. **Konvencije o apartheidu**, ova studija zaključuje da je Izrael na okupirana palestinska područja uveo sustav apartheida. U pogledu svakog „nečovječnog djela“ navedenog u Članku 2. studija je došla do sljedećih spoznaja:

--Odredba iz Članka 2 (a), koja se odnosi na uskraćivanje prava na život i slobodu osoba, ispunjena je izraelskim mjerama za suzbijanje palestinskog protivljenja okupaciji i sustavu dominacije. Izraelska politika i postupci uključuju ubojstva, u obliku izvan-sudskih smaknuća; mučenje i druga okrutna, nečovječna ili ponižavajuća postupanja ili kažnjavanja zarobljenika; sustav vojnih sudova koji ne udovoljava

međunarodnim standardima za pošteno suđenje; arbitrarna uhićenja i pritvaranje Palestinaca, uključujući administrativni pritvor kojemu se osoba podvrgava bez da je za bilo što optužena ili bez suđenja, te bez odgovarajuće sudske revizije. Svi su ovi postupci diskriminatorni jer Palestine podvrgavaju pravnim sustavima i sudovima koji primjenjuju drugačije standarde dokaza i procedure od onih koji se primjenjuju na židovske koloniste na okupiranim palestinskim područjima i koji rezultiraju oštrijim kaznama za Palestine.

--Odredba iz Članka 2 (b) koja se odnosi na „namjerno nametanje pripadnicima jedne ili više rasnih skupina takvih životnih uvjeta koji imaju za cilj fizičko uništenje te skupine ili tih rasnih skupina djelomično ili u cijelosti“ nije

Grafiti na apartheidskom zidu



Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org*Izrael i Palestina, ...nastavak sa 6-7 stranice*

(i) Ograničenja palestinskog prava na slobodu kretanja endemična su na Zapadnoj obali, a rezultat su izraelske kontrole kontrolnih točaka i prijelaza, prepreka koje je stvorio Zid i prijelazne točke u Zidu, mreže odvojenih cesta, te opstruktivnih i sveobuhvatnih sustava dozvola i identifikacijskih dokumenata koji se primjenjuju samo na Palestince. Palestinci koji žive na Zapadnoj obali i u Pojasu Gaze ne smiju posjetiti onaj drugi dio teritorija i nije im dopušteno da ulaze u Istočni Jeruzalem.

(ii) Pravo Palestinaca da odaberu mjesto u kojem će živjeti unutar svog teritorija strogo je umanjeno sustavnim administrativnim ograničenjima palestinskog boravišta i gradnje u Istočnom Jeruzalemu, diskriminatornim zakonima koji sprječavaju palestinske supružnike da žive zajedno s obzirom na kraj okupiranih palestinskih područja iz kojega potječu, te ograničenjima sustava dozvola i identifikacijskih dokumenata.

(iii) Palestincima je uskraćeno njihovo pravo da napuste svoju zemlju i da se u svoju zemlju vrate. Palestinske izbjeglice koje su 1948. godine raseljene s teritorija koji se sada nalazi u Izraelu, a koje sada žive na okupiranim palestinskim područjima (oko 1,8 milijuna ljudi uključujući potomke) ne smiju se vratiti u mjesta u kojima su prije živjeli. Slično tome, stotinama tisuća Palestinaca koji su raseljeni u okolne države iz Zapadne obale i Pojasa Gaze 1967. godine onemogućen je povratak na okupirana palestinska područja. Palestinskim izbjeglicama raseljenima 1948. u okolne države (oko 4,5 milijuna) nije dopušteno da se vrate niti u Izrael niti na okupirana palestinska područja. Palestinski stanovnici okupiranih palestinskih područja moraju od izraelskih vlasti dobiti dozvolu da napuste svoj teritorij. U Pojasu Gaze, naročito od 2006. godine, Palestinci do te dozvole gotovo uopće ne mogu doći, čak niti kad se radi o osobama koje dozvole traže iz obrazovnih ili medicinskih razloga. Politički aktivisti i aktivisti za ljudska prava često su podvrgavani arbitrarnim i neodređenim „zabranama putovanja“, a mnogim su Palestincima, koji su putovali i živjeli u inozemstvu iz poslovnih ili osobnih razloga, poništeni identifikacijski dokumenti i ukinuto pravo na prebivalište, te im je zabranjen povratak.

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org*Program gospodarskog oporavka,*

političke krugove. Krupni kapital, posebno onaj strani, ima najvažniju ulogu u ekonomiji, koja je zapravo pod njegovom kontrolom. O tome sasvim jasno govore i brojevi : u Hrvatskoj sloj najkrupnijih kapitalista, koji čine manje od 0.5% broja registriranih poduzetnika ostvaruje preko 45% prihoda svih poduzetnika u zemlji. Do svojih je pozicija krupni kapital u velikom broju slučajeva došao otvorenom privatizacijskom pljačkom u devedesetima. Većina sitnih obrtnika veoma dobro zna kakve su im mogućnosti uspjeha na tržištu pružene, posebno u sukobu sa krupno-kapitalističkom konkurencijom koja ih nemilosrdno proždire. Krupni kapital je nesmetano carovao hrvatskom ekonomijom, visoki profiti mu nisu bili dovoljni i pod svaku je cijenu nastojao povećati izrabljivanje radnika preko svake mjere. Njegova

nesmetana diktatura, pupčanom vrpcom povezana s ekonomskom politikom Vlade, odvela nas je u recesiju u kojoj se nalazimo. Rješenje Vlade je – dodatno mu osloboditi ruke, dodatno podčiniti radnika, te razbiti sve mehanizme zaštite od njegove samovolje koje radnička klasa još uvijek posjeduje. Jer, što drugo znači, ako uzmemo u obzir tko drži konce „poduzetništva“ u rukama i ako iz maglovitih fraza iščitamo pravo značenje, priča o „poticajnom poduzetničkom okruženju“? U suštini – poticajno okruženje za izrabljivanje radnika od strane kapitala. Naravno da socijalna nesigurnost, loši radni uvjeti, nezadovoljavajuće i neredovite plaće, loš mirovinski sustav itd. izazivaju opravdano nezadovoljstvo i gnjev. Što nam Vlada odgovara? „Moramo mijenjati naša shvaćanja i navike“, „za gospodarski rast i razvoj odgovorni su svi građani“ i „preduvjet za

“Tek ako bi se u poduzećima uvelo radničko upravljanje, paralelno sa ukidanjem svake privatizacije u kojoj su uočene nepravilnosti, te kada bi vlast političke oligarhije zamijenila radnička vlast mogli bi početi govoriti o “našoj odgovornosti”. “



promjenu gospodarske slike Hrvatske jest promjena sustava vrijednosti po kojemu je društvo do sada dominantno funkcioniralo.” Drugim riječima, u cilju povećanja profita najbogatijih trebamo se odreći i ove nedovoljne razine sigurnosti koju smo imali. Što mi odgovaramo? Gospodarstvo ne počiva na malverzacijama grupice tajkuna i bogataša koji se ponašaju kao da su životi stotina tisuća ljudi njihovi privatni posjedi, već na mukotrpnom radu izrabljenih – onih koji nemaju drugih izvora prihoda osim onih koje si priskrbe vlastitim rukama i znojem. Trebamo mijenjati dominantan obrazac funkcioniranja društva – omogućiti ostvarivanje osnovnih prava radnika, siromašnih studenata, nezaposlenih i umirovljenika, kao i osiguravanje posla i dostojnog života za sve, te razbiti diktaturu kapitalista. Budući da većina građana ne može na bilo koji način odlučivati o ekonomskoj politici koju provodi država, te budući da nas niti na našim radnim mjestima šefovi ne pitaju kako urediti poslovanje poduzeća mi ne možemo biti odgovorni. Kako bi mogli biti odgovorni za tuđe odluke? Tek ako bi se u poduzećima uvelo radničko upravljanje, paralelno sa ukidanjem svake privatizacije u kojoj su uočene nepravilnosti, te kada bi vlast političke oligarhije zamijenila radnička vlast mogli bi početi govoriti o “našoj odgovornosti”.

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org

Program gospodarskog oporavka,...nastavak sa 14-15 stranice

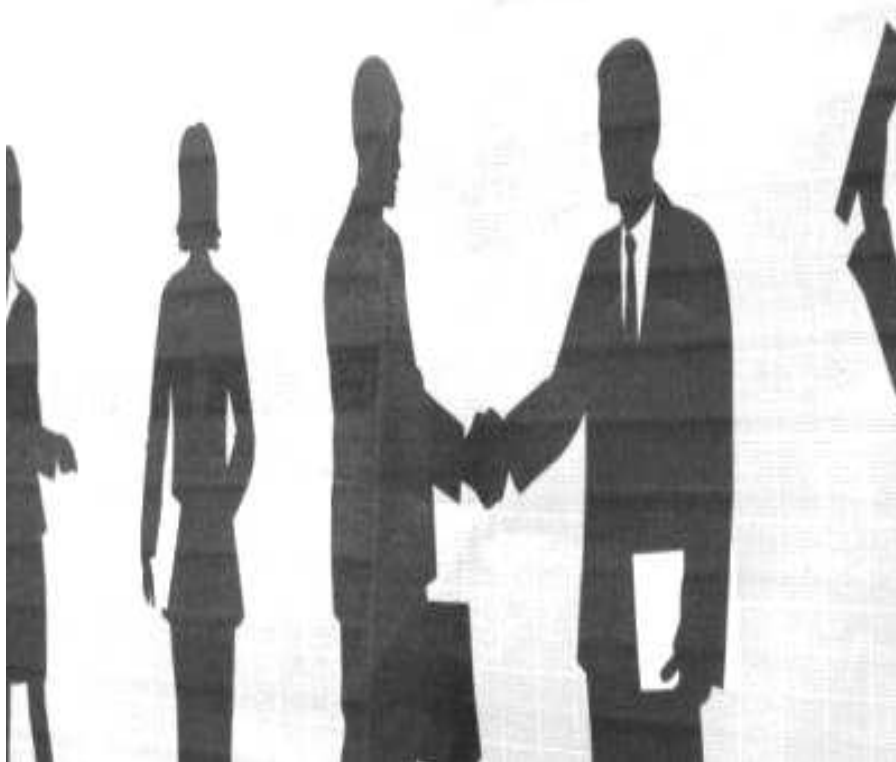
po onoj staroj – ruka ruku mije . Te dvije stranke su, za vrijeme svog mandata, instalirale toliko poslušnika da možemo reći kako one kontroliraju gospodarski, politički, a onda i društveni život koji se nalazi pod utjecajem države. Dakle, da zaključimo, spomenute su prvenstveno one slabosti koje su slabosti ekonomije ako se gleda iz perspektive privatnog kapitala. Ono što se ovim programom nastojati ispraviti u prvom je redu ono što vladajuća klasa bogatih vlasnika kapitala smatra ograničenjima i problemima. Pri tome nema govora o rješavanju stvarnih problema većine naroda.

Za privatni kapital logika je jasna : treba smanjiti utjecaj države i osloboditi buduće investitore od raznih birokratskih propisa kako bi mogli povećati investicije. Nastoji nas se uvjeriti kako to „povećanje investicija“ automatski donosi nova radna mjesta, te stvara temelje za blagostanje u budućnosti. No, zašto bi poslodavci svjesno težili smanjivanju nezaposlenosti? Jedino čemu oni teže, slijedeći logiku sadašnjeg ekonomskog ustrojstva, jest povećanje profita. Profit se između ostaloga povećava i smanjivanjem broja zaposlenih, smanjivanjem plaća, produživanjem radnog vremena i drugim poznatim mjerama kojima se smanjuju troškovi...!

Sasvim je logično da će kapital koristiti ove mjere u nesmanjenom obliku i onda kada mu se „odvežu ruke“, štoviše to će dočekati kao snažno ohrabrenje za nastavak svoje strategije. Između otvaranja dodatnog prostora mogućnosti za kapital i povećanja zaposlenosti, da ne govorimo o prosperitetu za radno stanovništvo, ne postoji nikakva veza. Štoviše, realna situacija je drugačija, privatni kapital rijetko ulazi u zemlje iz ove regije kako bi otvarao radna mjesta, već dolazi zatvarati i na preprodaji zemljišta zaraditi.

Poduzetništvo kao temelj prosperiteta???

S time povezano, valja obratiti pozornost na neke učestalo spominjane fraze i floskule – „stvaranje poduzetničke klime“, „afirmiranje poduzetničkog razmišljanja kod mladih“, shvaćanje „poduzetništva“ kao nosioca gospodarskog napretka itd. itd. Možda većina ljudi u rečenome ne vidi ništa problematično. Zaista, kada se o „poduzetništvu“ priča na taj način ispada da je ono otvoreno za sve koji su dovoljno vrijedni, ambiciozni i ustrajni. Takve priče nemaju veze sa stvarnošću. Prije svega, osoba koja ima vlastiti obrt, u kojemu čak i eventualno zapošljava nekoliko ljudi, nema previše veze s krupnim kapitalistom koji posjeduje ogromne količine kapitala i osobnog materijalnog bogatstva, te zapošljava na tisuće ljudi. Potonji ima mogućnost parazitski živjeti na radu drugih, pod svojom kontrolom ima većinu tržišta, kao i osjetan utjecaj na vladajuće



Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org

Izrael i Palestina, ...nastavak na 10-11 stranici

(iv) Izrael Palestincima na okupiranim palestinskim područjima uskraćuje pravo na nacionalnost na način da uskraćuje palestinskim izbjeglicama izbjeglim s područja unutar Zelene linije njihovo pravo na povratak, prebivalište i državljanstvo države (Izrael) koja upravlja zemljom njihovog rođenja. Izraelska politika na okupiranim palestinskim područjima također efektivno Palestincima uskraćuje njihovo pravo na nacionalnost opstruirajući ostvarivanje palestinskog prava na samoodređenje kroz stvaranje palestinske države na Zapadnoj obali (uključujući Istočni Jeruzalem) i u Pojasu Gaze.

(vii) Pravo Palestinaca na obrazovanje nije izravno na udaru izraelske politike, jer Izrael ne upravlja školskim sustavom na okupiranim palestinskim područjima, ali vojna vladavina ozbiljno otežava obrazovanje. Zatvaranje škola, izravni napadi na škole, stroga ograničenja kretanja, te uhićenja i pritvor učitelja i studenata čine dio izraelskih vojnih akcija. Izrael je odbio stotinama studenata izdati dozvolu da napuste Pojas Gaze i na taj im način onemogućio da nastave svoje obrazovanje u inozemstvu. Diskriminacija u obrazovanju je upadljiva u Istočnom Jeruzalemu. Na Zapadnoj obali postoji odvojeni školski sustav jer Palestincima nije dopušteno da pohađaju škole koje financira vlada u židovskim naseljima.

(v) Palestincima je ograničeno pravo na rad kroz izraelsku politiku koja znatno sputava palestinsku poljoprivredu i industrijsku proizvodnju na okupiranim palestinskim područjima, ograničava izvoz i uvoz i nameće sveprisutne prepreke kretanju u unutrašnjosti zbog čega je otežan pristup poljoprivrednom zemljištu i radnim mjestima i smanjene su mogućnosti poslovnih putovanja. Iako prethodno značajan, u proteklih nekoliko godina pristup Palestinaca radnim mjestima u Izraelu je gotovo u potpunosti prekinut kroz opću politiku



zatvaranja putova, pa je danas njegov udio zanemariv. Stopa nezaposlenosti na cijelom palestinskom okupiranom području dosegla je gotovo 50%.

(vi) Palestinski sindikati postoje, ali ih izraelska vlada ni Histadrut (glavni izraelski trgovinski sindikat) ne priznaju, i ne mogu učinkovito predstavljati Palestince koji rade za izraelske poslodavce i tvrtke. Iako se od tih radnika traži da plaćaju članarinu Histadrutu, ta organizacija ne predstavlja njihove interese i ne rješava njihove probleme, a Palestinci nemaju pravo glasa u formuliranju Histadrutove politike. Rad palestinskih sindikata zabranjen je i u izraelskim naseljima na okupiranom palestinskom području gdje su Palestinci zaposleni u graditeljstvu i drugim sektorima.

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org**Izrael i Palestina, ...nastavak sa 6-9 stranice**

(viii) Pravo Palestinaca na slobodu misli i izražavanja uvelike je ograničeno zakonima o cenzuri koje provode vojne vlasti i podupire Visoki sud pravde. 2001. izraelski vladin ured za medije počeo je naveliko ograničavati izdavanje akreditacija za palestinske medije. Novinarima se redovito onemogućava da uđu u Pojas Gaze, a palestinski su novinari žrtve obrazaca uznemiravanja, pritvaranja, konfiskacije materijala, pa čak i ubijanja.

(ix) Palestinsko pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja zapriječeno je vojnim naredbama. Vojni zakoni zabranjuju javna okupljanja 10 ili više osoba bez dopuštenja izraelskog vojnog zapovjednika. Izraelska vojska redovito nenasilne prosvjede svladava bojnim streljivom, gumom presvučenim čeličnim metcima, suzavcem, neispravnom uporabom projektila poput patrona sa

(x) Onemogućavanje punog razvoja na okupiranim palestinskim područjima i sudjelovanja Palestinaca u političkom, gospodarskom, društvenom i kulturnom životu najsnažnije je ilustrirano učincima izraelske opsade i redovitih vojnih napada na Pojas Gaze. Iako Izrael to poriče, stanovništvo Pojasa Gaze proživljava neprekidnu i tešku humanitarnu krizu.

suzavcem, te uhićuje sudionike prosvjeda. Većina palestinskih političkih stranaka je proglašena protuzakonitima, a institucije povezane s tim strankama, poput dobrotvornih društava i kulturnih organizacija, redovito su zatvarane i izložene napadima.

-- Članak 2 (d), koji se odnosi na podjelu stanovništva po rasnoj osnovi, sadrži tri elementa, od kojih su 2 ispunjena:

(i) Izrael je Zapadnu obalu podijelio na rezervate ili kantone u kojima su pravo na prebivalište i ulazak određeni skupnim identitetom pojedinca. Ulaz jedne skupine u zonu druge skupine zabranjen je bez dozvole. Žid i njegova infrastruktura vrata i trajnih kontrolnih točaka ukazuju na politiku koja nastoji trajno podijeliti Zapadnu obalu na rasne kantone. Ministarstva izraelske vlade, Svjetska cionistička organizacija i druge židovske nacionalne institucije djeluju kao agencije koje je ovlastila država i planiraju, financiraju i provode izgradnju naselja i infrastrukture koji su namijenjeni isključivo za Židove na Zapadnoj obali.

(ii) Odredbe Članka 2(d) nisu ispunjene što se tiče zabrane miješanih brakova između Židova i Palestinaca. Zakonska zabrana građanskog braka u izraelskom zakonu i nadležnost vjerskih sudova u pitanjima braka i razvoda, zajedno s ograničenjima koja se odnose na mjesta gdje Židovi i Palestinci mogu živjeti na okupiranim palestinskim područjima, u praksi predstavljaju ozbiljne prepreke bilo kakvom potencijalnom miješanom braku, ali ne predstavljaju formalnu zabranu.

(iii) Izrael je prisvojio velike površine palestinske zemlje na okupiranim palestinskim područjima za isključivo židovsku uporabu. Zemlja u palestinskom privatnom vlasništvu čini oko 30% zemlje koja je protuzakonito prisvojena za židovska naselja na Zapadnoj obali.

Trenutno Palestinci uopće ne mogu koristiti 38% područja Zapadne obale, a i u većini preostalog dijela tog teritorija nametnuta su im znatna ograničenja.

-- Odredba Članka 2 (e) koja se odnosi na izrabljivanje radne snage danas nije ispunjena u značajnoj mjeri, jer je Izrael tijekom 1990-tih počeo pojačano ograničavati zapošljavanje Palestinaca u Izraelu, a palestinska se radna snaga danas u znatnoj mjeri koristi samo u graditeljstvu i pružanju usluga u židovsko-izraelskim naseljima na okupiranim palestinskim područjima. U ostalim je slučajevima izrabljivanje radne snage zamijenjeno postupcima koji spadaju pod Članak 2 (c) koji se odnosi na uskraćivanje prava na rad.

Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org**Program gospodarskog oporavka,...nastavak na 16. stranici**

mora biti temelj gospodarskog prosperiteta, mora postojati suradnja, zajedništvo i solidarnost itd. Glavna područja djelovanja u programu su podijeljena na tri dijela: promjena uloge države, potpora oporavku i rastu i odgovornost prema budućim naraštajima. Prva je promjena uloga države, koja se očituje u fiskalnoj politici, javnoj upravi i upravljanju državnom imovinom. Kod prve cilj je fiskalna konsolidacija za koju je pretpostavljen čitav niz mjera poput ukidanja svih poreznih olakšica u sustavu poreza na dohodak, izrada plana smanjenja državnih rashoda, prodaja udjela države u trgovačkim društvima, manjih od 25%, smanjenje broja i visine stopa poreza na dohodak (12%, 25%, 40%).

Zanimljivo je da u toku krize i recesije u kojoj se zemlja nalazi, Vlada je umjesto da optereti, rasteretila one koji imaju najviša primanja - smanjila je stopu poreza na dohodak s 45 % na 40 %. **Uvođenje progresivnog oporezivanja, kao i porez na profit bi, s druge strane, zajedno sa stavljanjem banaka pod kontrolu, trebali činiti temelj najneposrednijih mjera izlaska iz recesije i zaštite najugroženijih.** Političkim slugama kapitala to naravno nije niti na kraj pameti. Ovaj trud oko proračuna ima za cilj smanjiti udio države do 2020. godine za 3 postotna boda, kao i uravnotežiti proračun. Vlada bi za svjetliju budućnost trebala ostvarivati suficit proračuna i to ne od 2 % BDP-a, ali kako kad nema tko uplaćivati doprinose ili kad

nema proizvodnje. Primjerice, ove godine prikupljeno je 20 milijardi kuna za isplatu mirovina iz doprinosa dok će država morati dati još 16 milijardi, dakle čak 80 % prikupljenog iznosa! To je normalno kad od ukupnog broja umirovljenika njih 12 % ima puni radni staž i kad je stopa zaposlenosti ispod 50 %. Umjesto da posveti svo vrijeme svijeta na traženje rješenja za problem niske zaposlenosti i proizvodnje, Vlada odabire lakši put i produžuje dobnu granicu za umirovljenje. Da je po njihovom, radnik bi i u grobu radio. Iz ovih uvodnih napomena mogu se uočiti namjere i posljedice ovog programa. Kao slabost nije navedena pljačka radnika devedesetih koja je prouzročila prijevremena umirovljenja i nisku stopu zaposlenosti i industrijske proizvodnje; praćena ubrzanom prodajom banaka stranom kapitalu. Nije spomenut ni precijenjeni tečaj koji je nametnut iz određenih razloga, nije spomenuto ni to da zadnjih dvadeset godina u Hrvatskoj vlada sistem lopovluka u kojemu političari uzimaju razne provizije za "dobro odradene" poslove. Dobar primjer je nedavni slučaj sa vatrogasnim, pa i vojnim vozilima gdje se vidi kako taj lopovluk nije samo povezan sa trenutno vladajućima. Naime, u ove primjere su umiješani i SDP i HDZ; prepirući se na javnoj sceni, no u pozadini se ravnajući

"Zanimljivo je da u toku krize i recesije u kojoj se zemlja nalazi, Vlada je umjesto da optereti, rasteretila one koji imaju najviša primanja - smanjila je stopu poreza na dohodak s 45 % na 40 %. Uvođenje progresivnog oporezivanja, kao i porez na profit bi, s druge strane, zajedno sa stavljanjem banaka pod kontrolu, trebali činiti temelj najneposrednijih mjera izlaska iz recesije i zaštite najugroženijih. Političkim slugama kapitala to naravno nije niti na kraj pameti"

Borislav Škegro





VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

www.vlada.hr

PROGRAM GOSPODARSKOG OPORAVKA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

U travnju ove godine vlada RH na čelu s Jadrankom Kosor izašla je u javnost s dokumentom koji je nazvan Program gospodarskog oporavka. U njegovoj izradi je sudjelovalo mnoštvo ekonomista i poduzetnika, među kojima je najzanimljivije ime Borislav Škegro - ekonomist čija je uloga poznata tijekom devedesetih. Vladu je na izradu ovog dokumenta moglo ponukati nekoliko razloga. Prvi razlog za izradu ovoga dokumenta bila je hrvatska javnost koja se još od razdoblja Sanadera pitala što Vlada misli konkretno poduzeti da spriječi širenje krize koja je pogodila Hrvatsku. Drugi su pak razlog predstavljali vjerovnici kojima Hrvatska duguje ogromne svote novaca, te koje je trebalo pokušati uvjeriti kako Vlada situaciju drži pod kontrolom - u protivnom postoji opasnost gubitka kreditnog rejtinga i ostalih 'povlastica' koje s njim dolaze. Glavna tvrdnja svih vladinih dužnosnika, pa i najvećeg dijela ekonomista je sljedeće: Hrvatska je dio modernog svijeta, te je gospodarski povezana sa njime i tako neotporna na bilo kakve svjetske krize. Ova zemlja se nalazi u poziciji koja spada među bolje u JI Europi, no kriza je razotkrila mnoge strukturne slabosti koje se moraju ispraviti želi li Hrvatska izaći iz recesije. Upravo na ovom stajalištu temelji se Vladin program...

Što Vlada kaže o svojem programu i u čemu se on sastoji?

Program počinje analizom postojećeg stanja gdje se navode brojke u odnosu na godinu ranije poput pada BDP-a od 5.8% u 2009., pada industrijske proizvodnje od 9.2% u 2009., pada izvoza za više od 20%, porasta nezaposlenosti za 21 %... Zatim se konstatiraju strukturne slabosti zbog kojih je, po autorima programa, Hrvatska bila u nemogućnosti izbjeći ovakve posljedice krize i koje ako se ne promjene mogu imati za posljedicu

daljnje urušavanje životnog standarda. One su po njima sljedeće: ovisnost dijela gospodarstva o vertikalnim državnim potporama (brodogradnja, HŽ, poljoprivreda...), loše upravljanje državnom imovinom, nepovoljna investicijska klima, slaba konkurentnost hrvatskih proizvoda, niska stopa zaposlenosti itd. Kako bi se te slabosti ispravile, te kako bi osigurala gospodarski rast i s njim povezane efekte, u programu se navodi da Hrvatska mora svoj razvoj temeljiti na povoljnom geografskom položaju, ugodnoj klimi i lijepoj

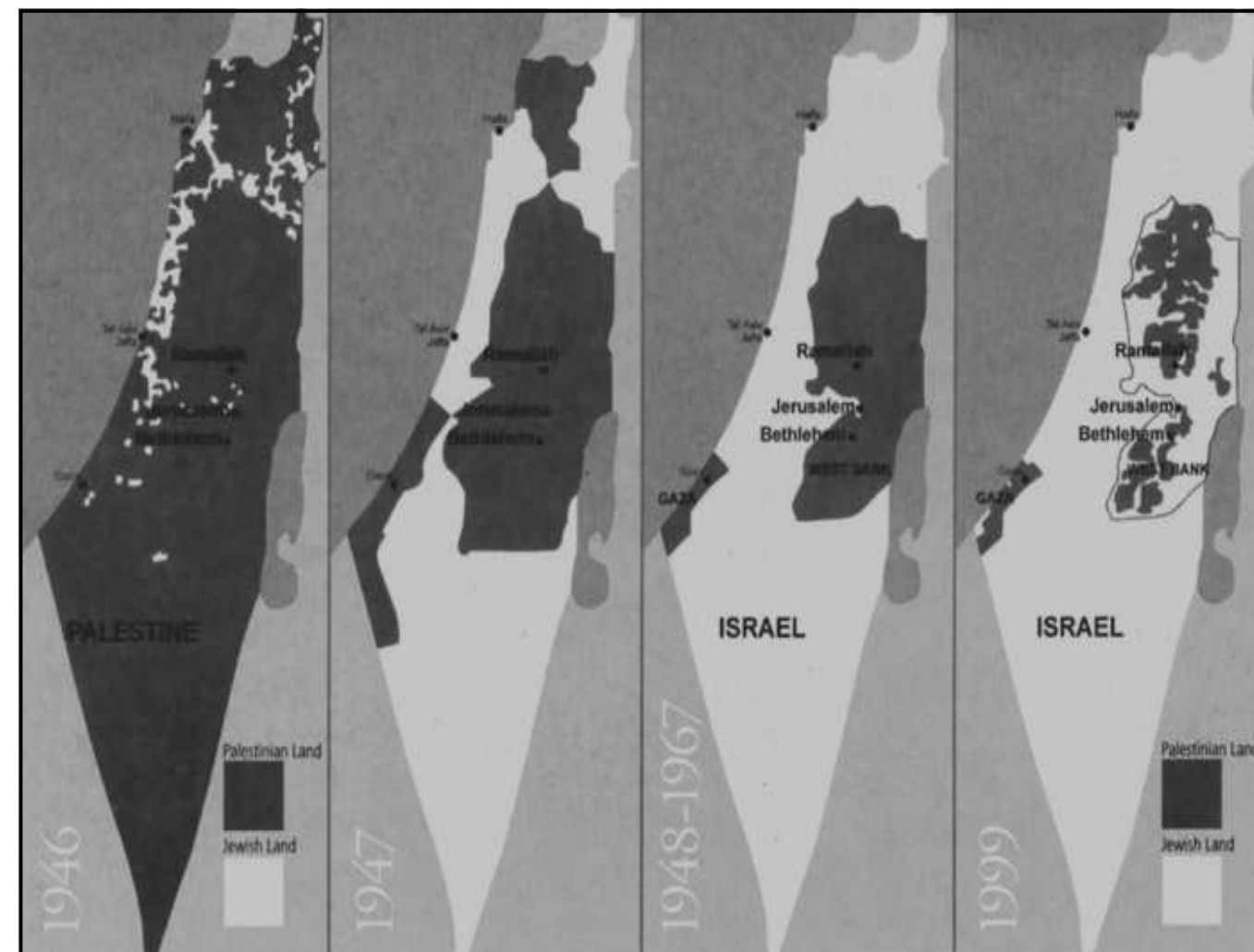
prirodi, znatnim zemljišnim i vodenim resursima, bogatoj i očuvanoj kulturnoj baštini, stabilnom financijskom sustavu, te na prilikama koje dolaze poput trenutnog članstva u NATO-u i budućeg u EU. Međutim u programu se jasno navodi da je sve to nemoguće ako se ne promijene 'naše' navike i shvaćanja, a ona su: za gospodarski rast i razvoj su odgovorni svi građani, poslovanje ekonomski neodrživih gospodarskih subjekata država ne može učiniti uspješnim, ne postoje nepoželjni i poželjni već samo uspješni i neuspješni, poduzetništvo

Izrael i Palestina, ...nastavak na 12. stranici

-- Uhićenja, zatvaranje, zabrane putovanja i ciljanje palestinskih parlamentarnih zastupnika, političkih vođa i aktivista za ljudska prava, te zatvaranje povezanih organizacija od strane Izraela predstavlja progon zbog protivljenja sustavu izraelske dominacije na okupiranim palestinskim područjima, u skladu sa značenjem Članka 2 (f).

Ukratko, čini se da Izrael očigledno provodi i održava politiku kojoj je cilj zadržati izraelsku dominaciju nad Palestincima na okupiranim palestinskim područjima i svladati svaki oblik suprotstavljanja toj politici.

Slika prikazuje kratku povijest izraelske ekspanzije kroz odnos između palestinskih i izraelskih područja 1946., odnos predviđen UN –ovim planom iz sljedeće godine (koji se zbog židovsko—arapskih sukoba koji su uslijedili nije niti u jednom trenutku realizirao), situaciju 1948—1967, te stanje tokom 1999. godine. Palestinska područja su prikazana tamnom bojom, a izraelska bijelom bojom.



Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org*Izrael i Palestina, ...nastavak sa 6-11 stranice*

Usporedba sa Južnom Afrikom

Izraelske postupke na okupiranim palestinskim područjima određuju ista tri „stupa“ apartheida. Prvi stup dolazi od izraelskih zakona i politike koji utvrđuju židovski identitet u svrhu zakona i daju povlašteni pravni status i materijalne povlastice Židovima. Posljedica toga na okupiranim palestinskim područjima je institucionalizirani sustav koji privilegira židovske koloniste i diskriminira Palestince na temelju podređenog položaja koji Izrael daje ne-Židovima. Temelj ovog sustava su izraelski zakoni o državljanstvu, u kojima je skupni identitet primarni čimbenik u odlučivanju o stjecanju izraelskog državljanstva. Zakon o povratku iz 1950. godine određuje tko je Židov u svrhu zakona i dopušta svakom Židovu da se useli u Izrael ili na okupirana palestinska područja. Potom, Zakon o državljanstvu iz 1952. daje automatsko državljanstvo osobama koje su se uselile sukladno Zakonu o povratku, istovremeno podižući nepremostive prepreke

davanju državljanstva palestinskim izbjeglicama. Izraelski zakon, koji poseban položaj daje židovskom identitetu, primjenjuje se izvan-teritorijalno kako bi povlašteni pravni položaj i materijalne povlastice uživali i židovski kolonisti na okupiranim palestinskim područjima, čime se diskriminiraju Palestinci. Ponovnim razmatranjem izraelskih postupaka u skladu s Člankom 2 Konvencije o apartheidu dolazimo do opsežnih dokaza diskriminacije Palestinaca koja je posljedica njihovog podređenog položaja na području prava kao što su pravo da napuste svoju zemlju i u nju se vrate, sloboda kretanja i izbora mjesta prebivališta te pristup zemlji. Zakon o državljanstvu i ulasku u Izrael iz 2003. godine koji brani spajanje razdvojenih palestinskih obitelji naredni je primjer zakona koji Židovima daje povlastice nad Palestincima i ilustrira nepovoljan položaj palestinskih Arapa. Nejednako postupanje prema ovim dvjema skupinama od strane Izraela istaknuto

je primjenom strožih zakona i drugačijih sudova za Palestince na okupiranim područjima od onih namijenjenih židovskim kolonistima, te ograničenjima koja nameću sustavi dozvola i identifikacijskih dokumenata.

Drugi se stup ogleđa u izraelskoj politici cjepljanja okupiranih palestinskih područja radi segregacije i dominacije. Dokazi ove politike su: izraelsko prisvajanje velikih područja palestinske zemlje, zbog čega se teritorijalni prostor dostupan Palestincima sužuje; hermetičko zatvaranje i izolacija Pojasa Gaze od ostatka okupiranih palestinskih područja; namjerno odsijecanje Istočnog Jeruzalema od ostatka Zapadne obale; politika prisvajanja i izgradnje kojoj je cilj podijeliti Zapadnu obalu na zamršenu i dobro opskrbljenu mrežu povezanih naselja za izraelske Židove i arhipelag opkoljenih i zasebnih enklava za Palestince. Da je namjera tim mjerama odvojiti stanovništvo po



Radnička borba

6. broj
www.radnickaborba.org*Izrael i Palestina*

rasnoj osnovi u suprotnosti s Člankom 2 (d) Konvencije o apartheidu jasno je iz vidljive mreže zidova, odvojenih cesta, kontrolnih točaka i nevidljive mreže sustava dozvola i identifikacijskih dokumenata, koje zajedno osiguravaju da će Palestinci ostati zatvoreni u rezervatima koji su im namijenjeni, dok je izraelskim Židovima zabranjeno da ulaze u te rezervate, ali uživaju slobodu kretanja po ostatku tog palestinskog područja.

... Jednako kao što su ista ograničenja funkcionirala u apartheidskoj Južnoj Africi, politika geografskog cjepljanja rezultira uništenjem palestinskog društveno-gospodarskog života, osiguranjem palestinske ranjivosti prema izraelskoj gospodarskoj dominaciji, i provođenjem rigidne segregacije palestinskog i židovskog stanovništva. Cjepljanje teritorijalnog integriteta jedinice koja ima pravo na samo-određenje radi rasne segregacije i dominacije zabranjeno je prema međunarodnom pravu.

Treći stup na kojem počiva izraelski sustav apartheida na okupiranim

palestinskim područjima su izraelski „sigurnosni“ zakoni i politika. Izrael izvan-sudska smaknuća, mučenje, okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje, te arbitrarna uhićenja i zatvaranje Palestinaca, kako je opisano u Članku 2 (a) Konvencije o apartheidu, opravdava sigurnosnim izgovorima. To je politika koju podržava država, često je odobrena i od strane izraelskog pravnog sustava, a podupiru je ugnjetavački vojni zakoni i sustav neprikladno utemeljenih vojnih sudova. Također, pozivanjem na „sigurnost“ kako bi opravdao stroga ograničenja palestinske slobode misli, izražavanja, okupljanja, udruživanja i kretanja, Izrael često nastoji prikriti svoju pravu temeljnu nakanu gušenja protivljenja izraelskom sustavu dominacije, kako bi na taj način održao kontrolu nad Palestincima kao skupinom. Ova studija ne tvrdi da su izraelske tvrdnje o sigurnosti uvijek neutemeljene; međutim pozivanje na „sigurnost“ kako bi se opravdali oštra politika i nerazmjerni postupci naspram Palestinaca često prikriva nakanu

gušenja palestinskog protivljenja sustavu dominacije jedne rasne skupine nad drugom. Iako pojedinačni postupci navedeni u Konvenciji o apartheidu sami po sebi ne predstavljaju definiciju apartheida, ovi se postupci na okupiranim palestinskim područjima ne odvijaju u vakuumu, već su integrirani i dopunski elementi institucionaliziranog i ugnjetavačkog sustava izraelske dominacije i tlačenja Palestinaca kao skupine; odnosno sustava apartheida.

Ova studija zaključuje da židovski i palestinski identitet funkcioniraju kao rasni identiteti u smislu koji tom pojmu daju Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije (ICERD), Konvencija o apartheidu i Međunarodni kazneni sudovi za Ruandu i bivšu Jugoslaviju. Status Izraela kao „židovske države“ upisan je u temeljni zakon te države koja je razvila pravne i institucionalne mehanizme kojima nastoji osigurati svoj trajni židovski karakter. Ti su zakoni i institucije prebačeni i na okupirana palestinska područja kako

bi židovskim kolonistima dali povlastice i oštetili Palestince na temelju njihovog skupnog identiteta. Ta se dominacija uglavnom povezuje s prebacivanjem kontrole nad zemljom na okupiranim palestinskim područjima za isključivo židovsku uporabu, čime se također mijenja i demografska situacija na tom teritoriju. Ova se diskriminacija ne može objasniti ni opravdati na temelju državljanstva, jer prelazi granice onog što je dopušteno prema ICERD-u i jer određene odredbe izraelskog građanskog i vojnog prava omogućuju da Židovi koji se nalaze na okupiranim područjima, a koji nisu državljani Izraela također uživaju povlastice koje se daju Židovima koji su izraelski državljani na okupiranim palestinskim područjima, zato što su Židovi.

Prijevod: Ambient Palestine

“Stoga ova studija zaključuje da država Izrael kontrolira okupirana palestinska područja s ciljem održanja sustava dominacije Židova nad Palestincima, te da taj sustav predstavlja kršenje zabrane apartheida...”

**Izrael - agresor!
Živjela slobodna
PALESTINA!**